

LA CAPĂTUL *șoapelor*



Inflorescențele 7

Mizanscena 57

Cortina 193

cuvântul autorului 241

mulțumiri 245

referințe muzicale & bibliografice 246

— Nime' nu-i... nime' nu-i... nime'... nu-i...

Ca în fiecare zi, îngânând la nesfârșit cuvintele astea pe care și le amintea doar acolo, lângă poartă, bătrâna ta mamă își făcea plimbarea. De-a lungul gardului, ca un animal prizonier la circ, îmbrăcată-n haine săracăcioase, repetându-și singurătatea și scrutând ore-n sir împrejurimile reședinței somptuoase în care o adăpostisești, Veronica refuza întotdeauna ținutele alese de soția ta, repetând obsesiv în timp ce-și mânăgâia hainele cu tandrețe: „sunt curată, sunt curată”.

Puțin mai sus, la etaj, Elena privea marșul senectuții delirante de după o draperie vernil. Senzația prizonieratului o vlăguia. Acele ture scurte, în pas greoi, reușeau să o tulbere de fiecare dată. Își punea mâinile la urechi pentru a nu-i mai auzi tânguirile de leoaică bătrână închisă într-un circ somptuos, locuit doar de angoase și izolare. Nu rezistă mult și își feri ochii pentru a nu-i mai urmări mersul sacadat. Cu respirația aproape tăiată, se dădu câțiva pași în spate lăsând să cadă bucata de material greu care împiedica soarele să intre nepoftit în odaia ce-ți găzduia zilele de comă de luni bune.

Ce să caute soarele în casa voastră? Tu aveai nevoie de altceva. Vindecarea ta promitea să devină un alt fel de soare.

O nouă viață.

Un sens. Pentru amândoi.

De lângă draperia vernil, Elena păși în semiobscurul camerei căutându-ți silueta cu privirea. Erai undeva acolo, pe pat, zăcând și respirând imperceptibil, o știa prea bine. Rămase locului, opriță brusc de un gând. O amintire ca un val îi spălă intenția de-a se aprobia de tine. Neputându-i-se împotrivi, refluxul o trase

spre ușă și-un gest se născu spontan. Ca electrocutată, palma ei dreaptă se înălță și îi acoperi gura. Își amintise de ea, de ea însăși, pentru prima oară după mult timp. Fusese mereu acolo, lângă tine, luni în sir. Nedezlipită. Și-acum... Aștepta adulmecând momentul și trase de timp până se scurse din ea și ultima picătură de speranță în posibilitățile pe care și le promisese de când tu făcusești acel pas. Apăsa ușor clanța ușii, așteptându-i suspinul. Ea nu mai era capabilă să scoată unul. Ușa ripostă printr-un scârțâit ascuțit. Se opri. Respiră adânc așteptând un alt val, acela care ar fi putut s-o întoarcă.

De jos, două voci o ajunseră și reușiră ce nu reușise ea singură până atunci.

«Crezi că mai are rost să se trezească? Săraca doamnă Elena... oare pe ea o să-o recunoască? Io am auzit că n-o să mai fie-n stare nici să se recunoască, ce să mai vorbim?! Nime' nu știe asta, du-te, lasă-mă. S-or băgat în lucru năcurat, după mine. La ce i-o fi trăbuit să margă când are atâtă bănet? Știau au ce le trebuie, tu, numa' minte-n cap nu pre' au... auz' la el, transplant de... Doamne feri-mă, că ni nu po' zâce! Să zică mersi că mai poate respira. Chiar! De ce aşa liniște sus? Nooo, doamna să-ar fi sesizat... Doamna-i doamnă, nu urlă, nu-și smulje părul din cap pentru o nesăbuință. Taci, că știe ea mai bine. Cum o fi, cum n-o fi, pântru ea el îi dus demult. Ia, du-te și vezi ce-i acolo! No binie, ia amu'».

Elena se depărtă de ușă și se așeză lângă tine, Daniel. Își apropie fața de nările tale. Încă respirai. Vorbele îngrijitoarelor reușiseră să-o scandalizeze și să-i declanșeze vechea nevroză. Nu suportă să le audă comentând aşa despre tine. Nu aveau niciun drept, asta simțea. Aștepta să te trezești și să o recunoști, să le arăți că nu a fost totul în zadar. Că a meritat.

Nu după mult timp, ușa se deschise larg și Mălină, asistentă-șefă, avansă rapid lângă ea. Mirosea strănic a tutun. Pentru o clipă, Elena-și ținu respirația. Știi și tu că nu agrea tutunul altora.

— Îi bine, doamnă? Mai trăiește? Întrebă angajata.

— Nu mai vorbi aşa, te rog. E bine, îngădui Elena, apoi se ridică în picioare și se lipi de marginea patului ca un gardian. Mălina își mută privirea de la unul la altul până când simți nevoia să facă ceva, să-și motiveze oarecum prezența. Se aplecă și-ți ridică puțin pătura până sub gât.

— Nu îi va fi cald, oare? zise Elena cu reticență.

Asistenta pufni, părându-i Elenei că avea un aer batjocoritor.

— De unde să știm noi asta, doamnă? Las', să stea protejat...

Numă deschide ochii și apoi doarme la loc... îi ca un pruncuț.

Apropiindu-se de ea, Elena simți iar cum miroșul puternic de tutun ieftin al asistentei o încerca, obligând-o să-și regrete mișcarea. Scrâșni din dinti. Încerca să respire cât mai puțin, să fure aerul și aștepta cu nerăbdare să o vadă ieșită din cameră. Mălina nu observă nimic din toate astea, în schimb i se adresă cu o voce tabagică, mijindu-și ochii:

— Oare a mai fi în stare să grăiască?

În loc de răspuns, privirea Elenei se însurubă adânc în ochii Mălinei. Amintirea zilei în care o cunoscuse tâșni în mintea-i obosită.

[stop cadru – Reprezentarea patului larg deasupra căruia e așezat *Unul* se colorează în cafeniu puternic, de parcă ar fi acoperit într-un material vaporos și cutat și, ca într-un vortex, cutele ondulate pornesc dintr-un singur punct.]

Doctorul Said o asigurase că Mălina era printre cele mai de încredere asistente. Cu toate acestea, Elenei îi displăcea, vădit, personajul. «Cum poate fi de încredere o femeie atât de proastă?», se întrebă ea din clipa în care o cunoscuse și fusese salutată printr-un „Bună zi!”, la care Elena încuviințase doar printr-o mișcare a capului. Gestul ei fusese urmat de insistență poantei

proaste a Mălinei, care slobozi din gură un nou „No, bună, zi” insinuant și asezonat cu o privire enervant de mucus, ce-o scotea din minte pe viitoarea ei șefă. «Adică, ce? Eu nu știu să salut și-mi face educație individuală astăzi care a făcut cunoștință cu mine oferindu-mi o mâna învelită într-o mănușă de latex și mirosind a spirit?», gândeau privind-o dezaprobat.

Cealaltă, Irina, infirmiera bătrânei, dădea destule bătăi de cap prin indisiplină, dar la nevoie, ajuta și ea la îngrijirea ta. Când era nevoie să fii mutat. Când ți se schimbau asternuturile, hainele. Și mai ales când te cereai la baie. Atunci nu o puteai privi în ochi. Te simțea atât de vulnerabil în schimbul de roluri. I te supuneai și te știa supus. Niciunul nu vorbea despre asta. Era tabu. Ca o slăbiciune tăinuită.

[play]

Văzând că nu primește niciun răspuns de la consoarta ta, care stătea cu ochii pironiți în pământ, Mălina încercă altă abordare.

— Să-l schimb, doamnă? O făcut oarece?

Elena murmură ceva, apoi se întinse pe marginea patului, lipindu-se de tine. Mălina vă privea ca pe o poveste străină, aplăcându-și capul când intr-o parte, când în alta, de parcă ar fi fost vreo înaripată. După ce înghiți în sec de câteva ori și luă o gură din aerul stătut al camerei, cu inima-n dinți, dădu o ultimă „indicatie”, apropiindu-se de ușă. Pentru orice eventualitate.

— S-avet' grijă cu apropierea... nu cre' că-i încă refăcut, să nu-i deranjați ceva la cusături...

Cu un zâmbet ironic, Mălina ieși din cameră. Închise ușa cu precauție, apoi pașii i se auziră sprintenii pe scări. Cobora înapoi la parter.

Elena ignorase obrăznicia asistentei, nu avea putere să-i răspundă. Păcat că nu o puteai vedea pe-atunci aşa cum ți-o arăt acum. Îmbrăcată într-un dezabîlé alb de mătase, avea o infățișare angelică. Folosi o parte din vaporosață ținută pentru a te acoperi.

Așa te simțea mai aproape, mai protejat, Daniel... se simțea mai responsabilă. Părul negru, lung și ondulat, îi cădea până aproape de podea. Paloarea din obraji, kilogramele pierdute-n suferință și neglijență, îi dădeau o alură de himeră. Se pierdea în toate hainele pe care le purta. S-ar fi abandonat pierderii pe de-a-ntrегul pentru un timp. „Măcar pentru o vreme”, cum obișnuia să-și spună din când în când.

Asta voise de la bun început. Și asta căutase și la ușă.

Să se piardă. Să dispară.

Te ținea strâns și se gândeau cum ar fi putut să se piardă fără să se abată de la drumul tău.

Pentru alte câteva momente, liniștea rămânea din nou singurul vostru martor.

*

Doctorul Said obișnuia să te viziteze zilnic. O perioadă renunțase la toți ceilalți pacienți pentru tine și-și concentrase forțele numai asupra cazului tău. Era perfect conștient că deschisese un nou drum prin transplantul de cap pe care-l realizase. Știa, de asemenea, că dacă ar fi stărtuit prea mult asupra riscurilor care ar fi putut să apară, n-ar mai fi fost niciodată în stare să facă pasul cel mare.

Avea nevoie de acest pas. Amândoi aveați.

(Cât de ciudate sunt, uneori, povestile de dragoste! Și cum se întâmplă câteodată să întâlnești oamenii care-ți oferă exact apa pe care cauti să o bei.)

În zare, în biroul său, doctorul obișnuia să vadă marea. Și nu doar acolo și atunci. O recrea des cu ochii mintii. Marea din ceașca lui cu cafea, marea de dincolo de ziduri, marea din el.

(În relația sa cu marea, nu existau cuvinte.)

[stop cadru – de după Marele Ecran se aude sunetul fâlfâirii unor aripi acompaniat, din când în când, de săsâitul nervos al unei păsări]

Crescut într-un cătun din jurul Mangaliei, Said concepuse marea ca pe încă un membru al familiei. Ca pe o a doua mamă.

Nu avusese prieteni în copilărie. Prefera să-și petreacă timpul mai mult singur, acasă, în „laboratorul lui”. Nici măcar Ishik, soră-sa, nu se putuse bucura prea mult de prezența lui, nici chiar atunci când îi simțea lipsa, când chiar avea nevoie de el. De cele mai multe ori o alunga. Voia liniștea lui, nu-și dorea nimic altceva decât să stea în compania mintii lui.

În fiecare zi, îl fermecau o groază de lucruri din jurul său, dar n-o spunea nimănui.

În pauzele de contemplare, obișnuia să-și petreacă timpul cu orătăniile curții, chit că erau puține și nu aveau mereu dispoziția jocului. Păsări, în principal. Rațe. Una îi devenise tare dragă. O rață leșească pe care tăică-său, Ender, o primisese în dar de la fratele lui, plecat peste graniță, în Turcia. Era superbă. Albă, curată și mută. Mai ales mută. Asta îl încânta enorm pe Said. Era ca el. Și pentru că era doar a lui, nu a lor, o îngrijea atent, o mângâia, o lua în brațe atunci când se lăsa, și îi aducea, uneori, câte un peștișor ales special pentru ea.

Îi pusese numele Mica.

Avea multe amintiri frumoase cu Mica. De neuitat. Le păstra ca pe niște fotografii vechi în care îi regăsești pe toți la fel, mai puțin pe tine însuți. Le ținea în el atâtă timp cât și ele aveau să-l accepte în realitatea lor.

Mica era prima lui posesie.

[play]

(Acea fusese perioada în care învățase să-și iubească respect pentru cameni și cărti posesiile și gândurile mai mult decât ceea ce vedea în jur.)

La doar câteva minute după debutul reveriei, amintirile îi fură înlocuite de trauma ultimilor ani. O pătea tot mai des, în ultimul timp. Era ca un semnal. De parcă ar fi stat împreună. Mereu împreună. Amintirile dulci și borhotul traumei. (*Așa cum stau ghimpii pe înșelătorul trandafir. Așa cum niciun parfum nu le poate lua durerea atunci când știu să-și facă simțită prezența. Ghimpii sunt mult mai palpabili decât parfumul trandafirilor. Aproape de neocolit. Vor rămâne mereu acolo și nu vor dispărea decât împreună cu trandafirul... sau ce mai rămâne din el.*)

Mica-i apără în minte așa cum o văzuse ultima dată în curtea vecinului. Întinsă pe o buturugă, la umbră, sub bâtrânul nuc.

La asta se limitase strigătul ei de ajutor. O șoaptă.

Imaginiile-i dispărură subit din minte, așa cum apăruseră, împreună cu chipurile celor dragi. Ender, tatăl lui, Ishik, sora sa și Mama. Toți îl acompaniară spre ieșirea din această reverie tumultuoasă în prezentul de neocolit. Ca într-o scursoare ce se pierde într-un canal rece și întunecat. Ca apa ce ducea ultimele urme ale zațului rămas după cafeaua pe care și-o băuse între timp.

Îi lăsase pe toți în urmă când hotărâse să schimbe vieți prin cariera sa de medic chirurg.

Când visul lui căpătase prima formă.

*

Bâtrâna Veronica își încheia întotdeauna marșul uitării în dreptul rondului cu maci.

De-a lungul anilor, grădina imensă dimprejurul casei tale devenise o adevărată oază pentru mama ta. Acel rond cu maci avea rolul de a omagia locul unde-și găsise sfârșitul soțul ei, Cornel. Cu ani în urmă, pe când tu încă erai un copil, un accident de

mașină avea să te lase pe tine infirm și pe taică-tău fără viață, azvârlit într-un lan cu maci de pe marginea șoselei.

Frânturi de viață amestecate o făceau să iasă zilnic la poartă, în aşteptarea soțului și a copilului.

(*Așteptarea usucă. Aceasta e principala ei calitate.*)

În urmă cu câțiva ani, când se simțea mai bine, ea ceruse să fie plantați câțiva maci în grădina noii sale reședințe. și n-ai putut să-o refuzi. «Dar să fie așezăți în cerc, mamă, că și noi o să ne reunim, cândva, cu tata. Să nu uiți asta!», i-a spus.

Nimeni nu mai discuta despre viața voastră de dinainte, nici măcar voi.

Momentele de revenire la viață ale bătrânei, la o altă viață, erau cel mai greu de dus.

«Să uite!», asta voiați. «E mai ușor așa, de ce să o doară?».

(*Să nu mai fie „fiind“. Un om nu mai există abia când nu mai e prezent în gânduri și cuvințe.*)

— Irinaaa... Irinaaa! Te rog! Irinaaa! Irinaaaa!

La auzirea strigătelor desperate ale bătrânei, Tânăra ieși din casă într-un suflet. O găsi în genunchi, în fața unui mac ofilit pe care-l mângea agitată.

— Irina, fă bine și adu apă curată să-i dăm la ăsta micu'. Nu vezi că moare-n fața mea?

— Da, dar...

Fata se opri. Știa că apa era inutilă. Și o cunoștea îndeajuns și pe bătrână încât să nu mai insiste. Știa că era într-o stare delicată în care până și moartea unei flori o afecta mai mult decât ar fi trebuit.

Fugind spre casă după apă, Irina își aminti că ar fi trebuit să-i spună despre „marea întâmplare”. Ironic sau nu, până și ea o considera așa. O întâmplare. Nu crezuse prea mult în şansele pe care le avea „tânărul domn”. Astă o făcuse să piardă încă un pariu cu Mălină.

Cel mai recent pariu al lor fusese făcut pe viața ta. Dacă existau și dacă-și mai aveau rostul posibilitățile tale de revenire după

„Ceea ce denumeau ele ca fiind „operația grea, ciudată și inutilă” din urmă cu câteva luni. Ceea ce vezi tu acum pe Ecran e doar o parte din gândurile și acțiunile celor din jurul tău. În ziua operației, situația stătea așa:

[stop cadru – apa mării infinitului de Negru începe să murmură sub Unu; privind-o, observă că e petrecută, din loc în loc, atât cât o poate cuprinde, de două nuanțe care se schimbă neregulat – maro și gri]

Singure acasă, mai în glumă, mai în serios, ambele ieșiseră să fumeze în grădină, ca doamnele. Irinei îi trăsnise prin cap primul pariu. «O să treacă peste operația aia?». «Io nu zâc că nu mai deschide ochii, că mă bate sfântu’ cer! Tăt o vrut el să facă din câcat bici și să și plesnească, da’ poate l-a ajuta și Dumnezo, că-i om bun. Că nu-i lucru curat, asta-i una. Da’ ce, că nici banii nu-s curăți», fusese răspunsul Mălinei. Cum orice pariu nu-și are rostul dacă părțile se-nțeleg, după ceva timp și un fum lung de țigără, Irina și-a spus concluzia, « Eu nu cred că-l mai vedem pe-aici».

Cât le-ar fi plăcut asta, stând acolo singure în acea zi. Țigări și selfie. #cupalatulinspate #singurelacasamare.

Imediat după operație, Elena preluase toate atribuțiile tale. Era un bun administrator al firmei, dar și al casei. Își descoperea abilități latente. Se reinventa.

În jurul acelei perioade le cunoscuse pe gemene prin intermediul doctorului Said, care se oferise să o sprijine în îngrijirea ta. Le angajase-n grabă. Nu mai răzbea cu Veronica și nici nu se putea spune că exista dragoste la prima vedere între ele, asta încă de când bătrâna era cu toții boii acasă și i se prezenta aluziv drept „noua ei mamă”. Tie și-a spus toată faza mult mai târziu, când v-ați certat urât din cauza clasamentului celor mai luciferice mame sălbaticice la inimă. Aveați voi o socoteală cu concursurile astea... speciale. Uneori ieșea cu scânteii. Cât despre